

V paláci Soudního dvora EU v Lucemburku je vystaven obraz Míly Doleželové

27.6.2023 - | Masarykova univerzita

Česká republika má poprvé ve své historii umělecké zastoupení v areálu Soudního dvora Evropské unie v Lucemburku.

Slavnostně tam byl odhalen obraz malířky Míly Doleželové Na cestě, který zapůjčila nejvyššímu soudu EU Masarykova univerzita ze své stálé expozice autorky v Univerzitním centru Telč. „Je to pro nás velmi významná událost, že Českou republiku reprezentuje v prostorách nejvyšší soudní instance EU náš obraz. Lidé jej zde budou moci obdivovat po dobu pěti let až do června 2028,“ řekl ředitel Univerzitního centra Telč Jaroslav Makovec, který se slavnostního ceremoniálu v Lucembursku zúčastnil společně se soudcem Soudního dvora EU Janem Passerem a prorektorem pro rozvoj, legislativu a informační technologie Masarykovy univerzity Radimem Polčákem.

„V budově soudního dvora se nachází řada uměleckých předmětů. Jedná se o kombinaci darů, trvalých zápůjček, dlouhodobých zápůjček i krátkodobějších zápůjček, jimiž se členské státy prezentují. Česká republika dosud své umělecké dílo u Soudního dvora EU neměla. Vše se změnilo před rokem, kdy toto místo navštívil pan prorektor Polčák, kterého jsem provázela budovou a představoval mu také zdejší umělecká díla. Zmínil jsem se přitom o nedostatku zastoupení z České republiky a pan prorektor reagoval velmi spontánně a pozitivně s tím, že by Masarykova univerzita mohla pravděpodobně pomoci. I v celém dalším procesu vyjednávání sehrál pan prorektor zásadní roli, proto bych mu chtěl ještě jednou osobně poděkovat,“ vzpomínal na počátky vyjednávání soudce Jan Passer s tím, že ze zaslaného návrhu více obrazů nakonec vybral Výbor Soudního dvora EU pro umělecká díla právě obraz Na cestě.

Dílo s názvem Na cestě je olejomalbou z první poloviny šedesátých let 20. století. Námětem zpodobňujícím kočovnický způsob romského života představuje jednu z typických oblastí tvorby Míly Doleželové. Vzhledem k vlastnímu pohnutému životnímu osudu Míla Doleželová ráda zachycovala postavy na okraji společnosti, křesťanské a náboženské motivy, život v neustálém putování či neotřesitelnou víru ve svobodu. Typické pro její tvorbu jsou postavy s velkýma, často smutnýma očima. „Z řady hledisek symbolizuje obraz Na cestě evropské hodnoty i kořeny, z nichž současná Evropská unie vyrostla – a které jsou zpravidla nesprávně ztotožňovány téměř výlučně s ekonomickým rozměrem členství,“ uvedl Jan Passer.

Olejomalba Na cestě pochází z nové stálé Expozice Míly Doleželové, která je otevřena v telčském Univerzitním centru Masarykovy univerzity od 17. června letošního roku. Jde o největší ucelené kolekce obrazů autorky, které se přezdívá „česká Frida Kahlo“, zahrnující okolo 170 děl včetně velkoformátových obrazů, grafik a knižních ilustrací. Všechna díla zapůjčila Masarykově univerzitě na výstavu Česká dominikánská provincie, která je podle závěti dědicem autorčiny pozůstalosti. Obrazy Míly Doleželové pocházejí ze sbírek v Mexiku, Velké Británii, Francii, Izraeli nebo ve Spojených státech amerických.

Výtvarnice Míla Doleželová se narodila v roce 1922 v Prostějově. Absolvovala Akademii výtvarných umění v Praze, ovšem velkou část života prožila na Vysočině. V roce 1972 koupila s manželem, také malířem a grafikem Jiřím Marešem, dům na náměstí v Telči, kde tvořila až do své smrti v prosinci

1993. Posledních téměř deset let po smrti manžela se uzavřela před světem, přestala tvořit a dožila v naprostém osamění. „Jejím přáním bylo, aby její dílo zůstalo právě v Telči, a splnění tohoto přání trvalo více než třicet let. Umístění jejího obrazu Na cestě v prostorách Soudního dvora Evropské unie v Lucemburku je jen potvrzením výjimečnosti díla Míly Doleželové a poslání Masarykovy univerzity jako moderní vzdělávací a kulturní instituce 21. století,“ doplnil Jaroslav Makovec, ředitel Univerzitního centra Telč.

Univerzitní nakladatelství Munipress MU vydalo loni, v roce 100. výročí malířčina narození, obsáhlou monografii s názvem Míla Doleželová. Kniha získala cenu Nejkrásnější kniha Kraje Vysočina 2023.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/v-palaci-soudniho-dvora-eu-v-lucemburku-je-vystaven-obraz-mily-dolezelove>